A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2008. november 13.*

A C-214/07. sz. ügyben,

az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2007. április 23-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: C. Giolito, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues, S. Ramet és J.-C. Gracia, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, P. Kūris és L. Bay Larsen (előadó) bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. június 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőn belül nem hajtotta végre a Franciaország által a nehéz helyzetben lévő vállalkozások átvételét illetően végrehajtott támogatási programról szóló, 2003. december 16-i 2004/343/EK bizottsági határozatot (HL L 108., 38. o., a továbbiakban: határozat) – nem teljesítette az említett határozat 5. és 6. cikkéből, az EK 249. cikk negyedik bekezdéséből, valamint az EK 10. cikkből eredő kötelezettségeit.

2 A Francia Köztársaság vitatja a kereset megalapozottságát, és kéri annak elutasítását.

A jogvita előzményei

3 A határozat állami támogatási programnak minősít egy, a code général des impôts (általános adótörvénykönyv, a továbbiakban: CGI) 44g., 1383A., 1464B. és 1464C. cikke által bevezetett adómentességi rendelkezést. E rendelkezést a Bizottsághoz való előzetes bejelentés nélkül az 1988. december 23-i, 88-1149. sz., 1989. évi költségvetési törvény (JORF 1988. december 28., 16320. o.) vezette be.

4 A CGI 44g. cikke értelmében a nehéz helyzetben lévő ipari vállalkozások tevékenységeinek átvételére létrehozott társaságok kétéves időszakra mentességet élveznek a társasági adó alól. A CGI 1464B. és 1464C. cikke szerint ezen újonnan létrehozott társaságok az illetékes helyi önkormányzatok döntése alapján kétéves időszakra mentesülhetnek az iparűzési adó és a telekadó alól is.

5 A határozat 1. cikke e támogatási programot a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítja, és megállapítja, hogy azt az EK 88. cikk (3) bekezdésére tekintettel jogellenesen hajtották végre.

6 Ugyanezen határozat 2. cikke azonban nem minősíti állami támogatásnak azon adómentességeket, amelyeket az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a csekély összegű *(de minimis)* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 69/2001/EK bizottsági rendeletben (HL L 10., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 138. o.) vagy a nyújtásuk időpontjában alkalmazandó *de minimis* szabályokban megállapított feltételeket teljesítve nyújtottak.

7 A 3. cikk továbbá elismeri az 1. cikkben említett azon támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyek teljesítik a regionális támogatási programokról szóló, 1979. évi bizottsági közleményben (HL C 31., 9. o.), a regionális állami támogatásokról szóló, 1998. évi bizottsági iránymutatásban (HL C 74., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 226. o.) vagy az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK bizottsági rendeletben (HL L 10., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 141. o.) megállapított feltételeket.

8 Az 5. cikk a következőképpen rendeli el a közös piaccal összeegyeztethetetlen jogellenes támogatások visszatéríttetését:

„Franciaország minden szükséges intézkedést megtesz az 1. cikkben említett program címén nyújtott és jogellenesen rendelkezésre bocsátott – a 2. és 3. cikkben említettektől eltérő – támogatásoknak a kedvezményezettektől való visszatérítttetése érdekében.

A visszatérítttetést késedelem nélkül, a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően kell végrehajtani, feltéve hogy azok lehetővé teszik e határozat azonnali és hatékony végrehajtását. […]”

9 A 6. cikk kimondja:

„Franciaország e határozat közlésének időpontjától számított kéthónapos határidőn belül tájékoztatja a Bizottságot a határozatnak való megfelelés érdekében hozott és tervezett intézkedésekről.”

10 A 7. cikk hozzáteszi:

„Franciaország ezen információkat a mellékelt formanyomtatvány alapján közli, és kimerítő listát készít az 1. cikkben említett program címén nyújtott adómentességekben részesült vállalkozásokról és az egyes esetekben kifizetett összegekről.

Franciaország listát készít azon vállalkozásokról, amelyek az 1. cikkben említett program címén olyan támogatásokban részesültek, amelyek nem teljesítik a [69/2001] rendeletben, a támogatás nyújtásának időpontjában alkalmazandó *de minimis* szabályokban, a [70/2001] rendeletben, a regionális támogatási programokról szóló, 1979. évi közleményben vagy a regionális állami támogatásokról szóló, 1998. évi iránymutatásban foglalt feltételeket. E lista tartalmazza az említett egyes vállalkozások által kapott támogatási összegeket is."

11 A határozatban az annak végrehajtása érdekében hozott és tervezett intézkedések közlésére előírt kéthónapos határidő lejártát követő különböző levélváltások és emlékeztetők után a Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy a Francia Köztársaság továbbra sem nyújtott tájékoztatást, a jelen kereset benyújtásáról határozott.

A keresetről

A felek érvei

A Bizottság érvelése

12 A Bizottság azt kifogásolja, hogy a Francia Köztársaság a határozat végrehajtása érdekében semmilyen behajtást nem eszközölt.

13 Kifejti, hogy maga is elfogadta az 1991 és 1993 közötti időszakot illetően a végrehajtás teljes lehetetlenségének fennállását, mivel az ezen időszakra vonatkozó adózási adatok hiányában az akkor támogatásban részesült kedvezményezettek nem azonosíthatók.

14 Az 1993-as évet követő időszakot illetően azonban kizárja a végrehajtás teljes lehetetlenségét.

15 A határozat végrehajtására vonatkozó levélváltásokban említett, a tevékenységüket megszüntető kedvezményezett vállalkozásokat illetően a Bizottság úgy érvel, hogy eszközátruházás esetén meg kell vizsgálni az ügylet pénzügyi feltételeit annak megállapítása érdekében, hogy az átruházás a piaci feltételeknek megfelelően valósult-e meg.

16 Az ítélkezési gyakorlat szerint ezzel e feltétellel tekinthető úgy, hogy a vételár tartalmazza a támogatási elemet, ily módon a vevő főszabály szerint nem tekinthető úgy, hogy előnyben részesült (a C-390/98. sz. Banks-ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-6117. o.] 77. pontja és a C-277/00. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-3925. o.] 80. pontja), mivel a támogatás kedvezménye az átruházónál marad.

17 Amennyiben a tevékenység megszüntetését követően átruházott bizonyos javak vonatkozásában nem létezik tényleges piac, más referenciák vagy más kritériumok alkalmazhatók a támogatás vevőre való esetleges átruházásának vizsgálatához.

18 Mindenesetre a támogatás visszatéríttetése nem függhet a támogatás összegének az eszközátszállásra vonatkozó aktusban való megjelölésétől. Ennek hiányában különösen könnyű lenne megkérdőjelezni az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatékony érvényesülését. Elegendő lenne az, hogy a piaci ár alatti áron megvalósuló ügyletben részt vevő felek elmulasztják a szerződésben megemlíteni a támogatás átruházását. Márpedig a támogatás vevőre való átruházása fennállásának vizsgálata nem függhet kizárólag az ügyletben részt vevő felek akaratától.

19 A Bizottság kifejti, hogy az EK 10. cikkre alapított kifogása nem tekinthető a határozat 5. és 6. cikkének végre nem hajtására alapított kifogástól elkülönülőnek. E kifogás egyszerűen azt hivatott hangsúlyozni, hogy a francia hatóságok különösen sokat késlekedtek azzal, hogy az említett határozatnak megfeleljenek.

A Francia Köztársaság érvelése

20 A Francia Köztársaság úgy véli, hogy a határozat végrehajtása érdekében valamennyi lehetséges intézkedést meghoztak. Ugyanakkor a tevékenységüket megszüntető kedvezményezett vállalkozásokat illetően lehetetlen a visszatéríttetés.

– A támogatásoknak a tevékenységüket meg nem szüntető kedvezményezettekkel szembeni visszatéríttetéséről

21 A Francia Köztársaság felsorol különböző, a kedvezményezettek azonosítása, a visszatéríttetendő támogatások összegének kiszámítása, valamint a visszatéríttetésre vonatkozó eljárások kiválasztása és végrehajtása során felmerült nehézségeket. Szerinte e nehézségek a visszatéríttetés végrehajtásának terjedelmével és összetettségével összefüggő külső akadályokat jelentenek.

22 A kedvezményezettek azonosítása során felmerült nehézségek először is az 1991-es, 1992-es és 1993-as pénzügyi évet illetően a nemzeti jog azon szabályával függnek össze, amely a számviteli dokumentumok megőrzését csak tízéves időtartamra írja elő.

23 A későbbi évekre vonatkozóan e nehézségek azon körülménnyel függtek össze, hogy a támogatási program a bevalláson alapuló rendszer keretében nem járt szükségképpen a kedvezményezettek konkrét azonosításával. Az illetékes területi hatóságoknál végzett vizsgálatra lett volna tehát szükség.

24 A Francia Köztársaság úgy érvel, hogy 2005. március 16-án listát küldött a Bizottságnak az 1994 és 2002 között a közösségi felső határon felüli, 1 millió eurót meghaladó bruttó összegű támogatásban részesülő 55 vállalkozásról.

25 Hozzáteszi, hogy 2006. július 7-én a Bizottság 2006. április 26-i azon levelére válaszolva, amely a 100 000 eurót meghaladó adómentességben részesülő valamennyi vállalkozás listájának közlését kérte, megküldte a következőket:

– azon 464 kedvezményezett vállalkozás listáját, akik a *de minimis* támogatásokra, a regionális támogatásokra, valamint a kis- és középvállalkozásoknak (a továbbiakban: KKV-k) nyújtott támogatásokra vonatkozó közösségi rendelkezések értelmében nincsenek visszafizetési kötelezettségnek alávetve;

– azon 105 kedvezményezett vállalkozás listáját, akik a határozat értelmében kötelesek voltak a 200 000 euró alatti nettó támogatás visszatérítésére.

26 A Francia Köztársaság a 2007. október 22-én benyújtott viszonválaszához mellékeli azon 88 vállalkozás listáját, akiknek 200 000 euró feletti támogatást kell visszafizetniük.

27 A Francia Köztársaság a visszatéríttetendő támogatások összegének meghatározása során felmerült nehézségeket elsősorban a határozat 2. és 3. cikkéhez köti.

28 Kiemeli, hogy a visszatéríttetendő támogatások összege megfelel az említett 2. és 3. cikk hatálya alá nem tartozó adómentességek összegének. Márpedig szerinte – ahogyan a kedvezményezett vállalkozások azonosítása – a támogatások összegének meghatározása is szükségessé tette az adóhatóságok valamennyi megyei igazgatóságánál való információgyűjtést a szóban forgó vállalkozások teljes adózási ügyiratának megvizsgálása révén. A nemzeti szinten tett adóbevallások ugyanis nem említettek bizonyos, a regionális támogatásokra és a KKV-knak nyújtott támogatásokra vonatkozó közösségi keretszabályok alkalmazásához szükséges információkat.

29 A Francia Köztársaság megjegyzi, hogy a Bizottság az említett keretszabályok alkalmazásával kapcsolatban elfogadott bizonyos könnyítéseket, és hogy ennélfogva az illetékes hatóságok különböző számításokat végezhettek, amelyek lehetővé tették a visszatéríttetendő támogatások összegének meghatározását, amely az adómentességnek – a *de minimis* támogatásokra, a regionális támogatásokra és a KKV-knak nyújtott támogatásokra vonatkozó közösségi rendelkezések hatálya alá tartozó támogatások összegével csökkentett – összegének felel meg.

30 Másodszor előadja, hogy a visszatéríttetendő támogatások összegének meghatározását megnehezítette az érintett vállalkozásokkal való együttműködés szükségessége. Az illetékes hatóságok ugyanis – akiknek a visszafizetési követeléseket nem adókövetéseknek kellett tekinteniük – a nemzeti jog keretében ilyen követelések esetében nem rendelkeztek olyan, a párbeszédet előíró formalizált eljárással, mint amely az adóköve-

telések esetében elő van írva. Az érintett vállalkozásokkal való együttműködés ezenkívül számos olyan esetben is szükségesnek tűnt, amikor a szükséges információk nem szerepeltek ezek adózási ügyiratában.

31 Végül a visszatéríttetésre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos nehézségeket illetően a Francia Köztársaság hangsúlyozza, hogy a nem adókövetelésekre alkalmazandó eljárásban a következő három hatóság egymást követő beavatkozására volt szükség: a behajtandó követelések érvényesítésére illetékes általános adóigazgatóság, az említett követeléseket érvényesítését elrendelő minőségében a prefektus mint a beszedési megbízások aláírója, valamint az általános állami számvevői igazgatóságnak a követelések behajtására illetékes számvevői. Hozzáteszi, hogy a nagyobb hatékonyság érdekében a követelések megyénkénti csoportosítása mellett döntöttek, hogy az egyes prefektusok a beszedési megbízásokat a megyéjükben letelepedett valamennyi vállalkozás esetében alá tudják írni.

32 Viszonválaszában a Francia Köztársaság elismeri, hogy annak időpontjában a beszedési megbízásokat még mindig nem állították ki.

– A támogatásoknak a tevékenységüket megszüntető kedvezményezettekkel szembeni visszatéríttetéséről

33 A Francia Köztársaság úgy érvel, hogy a Bizottsággal való levélváltása során a tevékenységüket megszüntető 204 kedvezményezett vonatkozásában a végrehajtás teljes lehetetlenségére hivatkozott.

34 Kifejti, hogy a Bizottság azonban a következőket válaszolta:

– a kedvezményezett eszközeinek átruházása esetén a támogatás átvevőre való átruházásának elkerülése érdekében meg kell vizsgálni, hogy az ügyletre a piaci feltételeknek megfelelően került-e sor;

– figyelemmel az ilyen vizsgálat gyakorlati nehézségeire az említett valamennyi vállalkozás vonatkozásában, elfogadta, hogy az ellenőrzést a legfontosabb eszközök átruházására korlátozzák.

35 Előadja, hogy az adóhatóságok sem a megegyezéses átruházás formájában megvalósult, sem pedig a szanálási vagy fizetésképtelenséggel összefüggő bírósági eljárás keretében bekövetkezett eszközátruházások esetében nem tudják megvizsgálni, hogy a szóban forgó átruházásokra szokásos piaci feltételek mellett került-e sor.

36 Ugyanis, ha létezik is ingatlanpiac, nem létezik használt ipari javak piaca. Ezek esetében az átruházáskori piaci ár meghatározásához tehát semmilyen referencia nem áll rendelkezésre.

37 Következésképpen lehetetlen megvizsgálni, hogy a vállalkozás tevékenységének megszüntetése esetén az eszközátruházás a támogatásnak az új vevőre való átruházásával járt-e.

38 A Francia Köztársaság hangsúlyozza továbbá:

– egyáltalán nem lehetséges a visszatéríttetés akkor, amikor a vállalkozás nem talált átvevőt, és – mivel egyszerűen csak eltűnt – már nincs jogi képviselője;

– bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az eszközöket több különböző átvevő vette át.

39 Mindenesetre a visszatéríttetés jogi akadályokba is ütközik.

40 Így a fizetésképtelenséggel összefüggő eljárás alá vont vállalkozásokat illetően nem lehet behajtani olyan követelést, amelyet az előírt határidőn belül nem nyújtottak be a felszámolóbiztoshoz.

41 A tevékenységüket megszüntető vállalkozások megegyezéses eszközátruházásait illetően a támogatások visszatérítettése minden jogalapot nélkülöz abban az esetben, amikor az átruházási aktus nem említi a támogatásnak a vevőre való átruházását.

42 A Francia Köztársaság tehát fenntartja, hogy teljesen lehetetlen számára a tevékenységüket megszüntető vállalkozásoknak nyújtott támogatások visszatérítettése.

A Bíróság álláspontja

A támogatások visszatérítettéséről

43 A valamely jogellenes támogatásra vonatkozó negatív határozat esetében a támogatás Bizottság által elrendelt visszatérítettésére az EK-Szerződés [88]. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 14. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételekkel kerül sor, miszerint:

„[…] a visszatérítést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi jog sérelme nélkül –

az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is.”

44 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján benyújtott kötelezettségszegés megállapítása iránti keresettel szembeni védekezésként a tagállam egyedül a határozat megfelelő végrehajtásának teljes lehetetlenségére alapított érvre hivatkozhat (lásd különösen a C-177/06. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-7689. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

45 Nehézségek esetén a Bizottságnak és a tagállamnak – a többek között az EK 10. cikk alapját képező – a tagállamok és a közösségi intézmények jóhiszemű együttműködése kölcsönös kötelezettségének szabálya értelmében jóhiszeműen együtt kell működnie e nehézségek legyőzése céljából, a Szerződés – különösen az állami támogatásokra vonatkozó – rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartása mellett (lásd a C-415/03. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3875. o.] 42. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 A végrehajtás teljes lehetetlenségének feltétele nem teljesül, ha az alperes tagállam arra szorítkozik, hogy azokról a jogi, politikai és gyakorlati nehézségekről tájékoztatja a Bizottságot, amelyeket a határozat végrehajtása előidéz, anélkül hogy a támogatás visszatérítettése érdekében az érintett társaságokkal szemben ténylegesen eljárna, és a Bizottságnak a határozat végrehajtásának olyan alternatív módozatait javasolná, amelyek e nehézségek legyőzését lehetővé tennék (lásd többek között a C-485/03–C-490/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország egyesített ügyekben 2006. december 14-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11887. o.] 74. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

47 A jelen ügyben először is meg kell állapítani, hogy jóval a határozat 6. cikkében megállapított határidőn és az alperes tagállammal folytatott levélváltás során a Bizottság által nyújtott további határidőkön túl e tagállam semmilyen összeget nem hajtott be a keresetlevél benyújtásának időpontjában, sem pedig – az említett határozat elfogadását követő majdnem négy évvel – a viszonválasz benyújtásának időpontjában.

– A támogatásoknak a tevékenységüket meg nem szüntető kedvezményezettekkel szembeni visszatérítéséről

48 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az 1991–1993-as pénzügyi évekre vonatkozó támogatások a jelen eljárásban nem vitatottak. E támogatásokat illetően a Bizottság már az eljárás megindítása előtt elismerte a visszatérítés teljes lehetetlenségének fennállását, amely álláspontját keresetlevelében is kifejezetten megerősítette.

49 Egyébként a Francia Köztársaság nem állíthatja megalapozottan, hogy a hivatkozott nehézségek külső akadályokat jelentenek.

50 Ezen, a kedvezményezettek azonosításával, a visszatérítendő támogatások összegének kiszámításával, valamint a visszatérítési eljárások kiválasztásával és végrehajtásával kapcsolatos nehézségek a nemzeti hatóságok saját cselekményének vagy mulasztásainak betudható belső nehézségek közé tartoznak.

51 Megjegyzendő, hogy a nemzeti hatóságok e belső nehézségek felmerülésekor levélváltást kezdeményeztek a Bizottsággal. Így válaszoltak a tájékoztatás iránti kérelmekre, leírták a felmerült nehézségeket, egyes nehézségek megoldására alkalmas egyezségeket javasoltak, és utasításokat kértek.

52 A levélváltásban való részvételüket azonban először sorozatos jelentős késedelmek jellemezték.

53 Különösen, amikor a Bizottság először is mind a határozat 7. cikkének második bekezdésében, mind pedig későbbi írásbeli kérelmeiben ragaszkodott annak szükségességéhez, hogy készítsenek listát a támogatások visszatérítettése által érintett vállalkozásokról, és haladéktalanul hajtsák végre a tényleges visszatérítettést, majd beleegyezett az alkalmazandó közösségi keretszabályok alkalmazására vonatkozó könnyítésekbe, a francia hatóságok:

– ragaszkodtak ahhoz, hogy a visszafizetési kötelezettségnek alá nem vetett 464 vállalkozás listáját küldjék meg a számára;

– a tényleges visszatérítettés érdekében nem tettek tényleges lépéseket már a 2005-ös év első negyedévétől kezdve a 2006. március 16-án közölt listán szereplő azon 55 vállalkozással szemben, akik 1994 és 2002 között a közösségi felső határon felüli, 1 millió eurót meghaladó bruttó támogatásokban részesültek;

– hasonlóan nem tettek ilyen lépéseket 2006. július hónapjától kezdve a 2006. július 7-én közölt listán szereplő azon 105 vállalkozással szemben, akik 200 000 euró alatti nettó támogatás visszatérítésére kötelesek;

– csak 2007. október 22-én, majdnem négy évvel a határozat meghozatala után közölték a jelen eljárásban benyújtott viszonválasz mellékletében a 200 000 euró feletti támogatás visszafizetésére köteles 88 vállalkozás listáját;

– az említett viszonválaszban elismerték, hogy a beszedési megbízásokat még mindig nem állították ki, noha az első kiküldést 2006. április 12-én ígérték 2006. május 31-i végső határidővel;

– hatékonysági gondra hivatkoztak a követelések megyénkénti csoportosításának igazolásához, anélkül azonban, hogy ez akár csak egyetlen beszedési megbízás kibocsátását is eredményezte volna.

54 A tevékenységüket meg nem szüntető kedvezményezetteket illetően a fentiekből így az következik, hogy a végrehajtás teljes lehetetlenségének feltétele nem teljesült, és hogy a határozat 5. cikkének figyelmen kívül hagyására alapított kifogás megalapozott.

– A támogatásoknak a tevékenységüket megszüntető kedvezményezettekkel szembeni visszatéríttetéséről

55 Megjegyzendő, hogy a Bizottság sem a jelen eljárást megelőző levélváltásaiban, sem a keresetlevelében nem rótta az alperes tagállam terhére, hogy a tevékenységüket átvevő jogutód nélkül egyszerűen csak eltűnt vállalkozásokat illetően nem hajtotta végre a határozatot.

56 Amikor valamely vállalkozás fizetésképtelenséggel összefüggő eljárás alatt van, a korábbi helyzet főszabály szerint visszaállítható, és a jogellenesen nyújtott támogatásokból eredő versenytorzulás kiküszöbölhető az érintett támogatások visszatérítésére vonatkozó követelésnek a követelések jegyzékébe való felvételével (a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 85. pontja). Amennyiben a követelések bejelentésének határideje lejárt, a nemzeti hatóságok kötelesek minden olyan igazolási eljárást igénybe venni – amennyiben létezik, és még nyitva áll –, amely különleges esetekben lehetővé teszi a követelés határidőn túli bejelentését.

57 A tevékenységüket megszüntető és eszközeiket átruházó kedvezményezetteket illetően a nemzeti hatóságok feladata megvizsgálni, hogy az átruházás pénzügyi feltételei megfeleltek-e a piaci feltételeknek.

58 Ebben az esetben a támogatási elemet a piaci áron értékelték és belefoglalták a vételárba, ily módon nem tekinthető úgy, hogy a vevő a többi piaci szereplővel szemben előnyben részesült (a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 80. pontja). Ellenkező esetben nem zárható ki, hogy az átvevő adott esetben a kérdéses

támogatások visszafizetésére kötelezhető, amennyiben bizonyítják, hogy az említett támogatásokban való részesüléssel összefüggő versenyelőnyt ténylegesen élvezi (a fent hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 86. pontja).

59 Az átruházás pénzügyi feltételeinek vizsgálatakor a nemzeti hatóságok figyelembe vehetik különösen az átruházáshoz igénybe vett formát, például a piaci feltételekkel megvalósuló értékesítést biztosítani hivatott nyilvános árverést.

60 Figyelembe vehetnek továbbá különösen az átruházás alkalmával esetlegesen készített szakvéleményt is.

61 Amikor az eszközöket több különböző átvevő vette át, főszabály szerint semmi nem akadályozza annak vizsgálatát, hogy az egyes ügyletek pénzügyi feltételei megfeleltek-e a piaci feltételeknek.

62 Megegyezéses eszközátruházás esetén a támogatások átvevőtől történő visszatérítése nem függhet e támogatásoknak az átruházási aktusban való kifejezett említésétől. A visszatérítés végrehajtható akkor, ha az átvevőnek tudomása kellett legyen a támogatások fennállásáról és a Bizottság által indított vizsgálati eljárásról.

63 A fenti körülményekre tekintettel az alperes tagállam a kötelezettségszegés megállapítása alóli kibúvás érdekében nem elégedhet meg azzal, hogy általános és elvont megállapításokat tesz, anélkül hogy a határozat végrehajtása érdekében ténylegesen tett valamennyi lépés fényében elemzett, meghatározott konkrét esetekre hivatkozna.

64 *A priori* érveléssel az ellenkező elfogadása a tevékenységüket megszüntető vállalkozások egész kategóriája vonatkozásában teljesen kizárná a végrehajtást, miközben ezek esetében a végrehajtás teljes lehetetlensége adott esetben csak az egyes vállalkozások sajátos körülményei alapján fogadható el.

65 A jelen ügyben a Bizottsággal folytatott levélváltásaiban a Francia Köztársaság a tevékenységüket megszüntető 204 vállalkozás esetében a végrehajtás teljes lehetetlenségére hivatkozott. Nem bizonyít ugyanakkor semmilyen, annak érdekében tett konkrét lépést, hogy megvizsgálja az egyes vállalkozások helyzetét, és értékelje, hogy a fent említett kritériumok alapján a visszatéríttetést elrendeli-e, vagy sem. Nem bizonyítja azt sem, hogy élt azzal a ténnyel, hogy a Bizottság az EK 10. cikkben előírt együttműködés keretében elfogadta a legfontosabb eszközök átruházására korlátozott ellenőrzést.

66 E körülmények között – a tevékenységüket megszüntető kedvezményezetteket illetően is – meg kell állapítani, hogy a végrehajtás teljes lehetetlenségének feltétele nem teljesült, és hogy a határozat 5. cikkének figyelmen kívül hagyására alapított kifogás megalapozott.

A Bizottságnak a határozat végrehajtása érdekében hozott és tervezett intézkedésekről való tájékoztatása

67 A Bíróságnak nem szükséges megvizsgálnia a Bizottságnak a határozat végrehajtása érdekében hozott és tervezett intézkedésekről történő tájékoztatásának elmulasztásáért a Francia Köztársaság elmarasztalására irányuló, a határozat 6. cikkére alapított kérelmet tekintettel arra, hogy e tagállam nem teljesítette e kötelezettségeket az előírt határidőn belül (lásd különösen a fent hivatkozott Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélet 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

68 Meg kell tehát állapítani, hogy a Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőn belül nem hajtotta végre határozatot – nem teljesítette az említett határozat 5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

69 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Francia Köztársaság pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőn belül nem hajtotta végre a Franciaország által a nehéz helyzetben lévő vállalkozások átvételét illetően végrehajtott támogatási programról szóló, 2003. december 16-i 2004/343/EK bizottsági határozatot – nem teljesítette az említett határozat 5. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Francia Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások